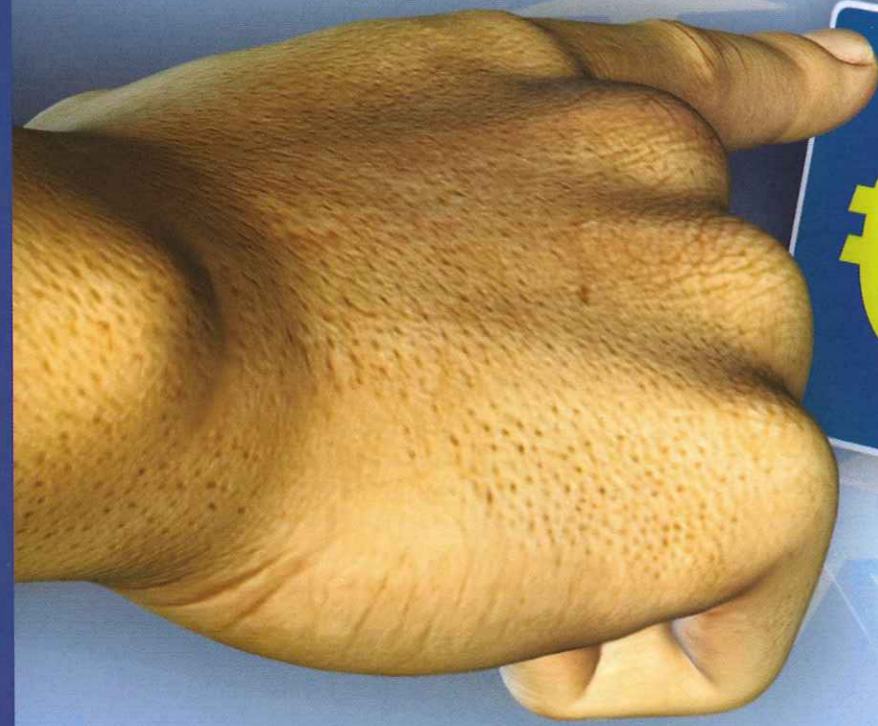

EURO

EKONOMİLERİNDE NELER OLUYOR?

İKV Uzmanı *Sema Gençay Çapanoğlu*

Avrupa Sömestri'nin bir parçası olan derinlemesine gözden geçirme çalışması, Avrupa Komisyonu tarafından Avrupa Birliği (AB) ekonomik yönetişiminin güçlendirilmesi ve üye ülkeler arasında koordinasyonun artırılması amacıyla geçtiğimiz Mart ayında sonuçlandırıldı.

Avrupa Komisyonu AB ekonomik yönetişiminin güçlendirilmesi ve üye ülkeler arasında koordinasyonun artırılmasının amaçlandığı Avrupa Sömestri'nin bir parçası olan derinlemesine gözden geçirme çalışmasını geçtiğimiz Mart ayında sonuçlandırdı. Bilindiği üzere Avrupa Sömestri, Avrupa Komisyonu'nun ekonomi politikalarının koordinasyonu kapsamında yürüttüğü bir çalışmadır. Bu kapsamda AB'de güçlü kamu maliyesine dayalı sürdürülebilir büyüme ve istihdam sağlanması için gerekli şartların yaratılması amacıyla Avrupa Komisyonu'nun üye ülkelerle birlikte çalışarak ekonomi politikalarının üye ülkeler arası koordinasyonunu sağlıyor.

2010 yılında Avrupa Komisyonu tarafından geliştirilen Avrupa Sömestri, yıl içinde bir zaman çizelgesi çerçevesinde üye ülkelere yönelik, aşamalarla ilerleyen yeni bir bütçe ve ekonomik gözetim planı ortaya koyuyor. 2011 yılının ilk yarısında uygulamaya koyulan bu gözetim çalışması ekonomi politikalarının AB düzeyinde analiz edilip değerlendirilmesini ve gözetilmesini sağlıyor. Bu gözetim planının bir parçası olan derinlemesine gözden geçirme çalışması Makroekonomik Dengesizlik Prosedürü (MIP) çerçevesinde yapılıyor. MIP, üye ülkelerin potansiyel risklerin erkenden belirlenmesi, zararlı makroekonomik dengesizliklerin ortaya çıkmasının önlenmesi ve dengesizliklerin düzeltilmesini amaçlayan bir denetim mekanizmasıdır. Bu prosedürün ilk başlangıç noktası ise uyarı mekanizması raporlarıdır. Üye ülkeler birtakım makroekonomik göstergelerden oluşan skor tahtasına dayalı olarak gözden geçirmeye tabi tutularak ve hangi ülkelerin daha derinlemesine bir şekilde incelenmesi gerektiği tespit edilecek. Bundan sonra Derinlemesine Gözden Geçirme yoluyla ilgili ülkelerin makroekonomik dengesizlikleri ya da aşırı dengesizliklerinin bulunup bulunmadığı ve politika önerileri ortaya konuluyor.

EURO BÖLGESİ EKONOMİK PANORAMASI
Derinlemesine Gözden Geçirme Raporları aynı zamanda Euro Bölgesi ülkelerinin

ekonomik panoramasını da ortaya koyuyor. 17 üye ülkeye ilişkin yapılan derinlemesine inceleme, genel olarak ekonominin güçlenmekte olduğunu ancak halen birtakım makroekonomik dengesizlikler olduğunu gösteriyor. AB'nin daha güçlü ve sürdürülebilir büyüme oranlarına ulaşabilmesi ve işsizliği azaltması için sürekli olarak politika önlemleri alması gerekiyor. Çeşitli makroekonomik dengesizlikler birçok üye ülkede ortak özellikler gösteriyor. Bazı ülkelerde dış borçlar yüksek düzeyde bulunurken az sayıda üye ülkede zayıf iç talep nedeniyle yüksek cari işlemler açığı kaydediliyor. Sürekli cari işlemler açığı bulunan ülkelerde dış ticarete maliyet avantajının kullanılması, rekabet gücünün maliyet dışı faktörlere dayandırılmasının gerekliliğini ortaya koyuyor. Diğer yandan, birçok üye ülkede cari işlemler açığı önemli düzeyde azalırken bu ülkelerde rekabet gücü de geri kazanılıyor. Bununla birlikte orta vadede, büyümeyi olumsuz etkileyen birtakım sorunlar da devam ediyor. Özel sektör ve kamu sektörü borçları, oldukça düşük düzeyde seyreden enflasyon, krediye erişimin güç ve borçlanma maliyetinin yüksek olması, yüksek işsizlik oranları bu sorunların başında geliyor. Son yıllarda Euro Bölgesi ülkelerinin kamu maliyesinde disiplin çabaları başarıya ulaşıyor. Ancak, kamu açığı ve kamu borcu hedeflerini yakalayabilmeleri için bazı üye ülkelerin mali konsolidasyonu hızlandırmaları gerekiyor. AB ve Euro Bölgesi'ne ilişkin tahminler kamu borcunun

GSYH'ye oranının 2013'te artış gösterdikten sonra düşüş eğilimine geçeceği yönünde. Euro Bölgesi'nin önde gelen ekonomilerinin büyümeye katkısı önemli düzeyde bulunuyor. Politika öncelikleri arasında söz konusu ülkelere, Almanya'da iç talebin ve orta vadeli büyümenin güçlendirilmesi, Fransa ve İtalya'da orta vadeli büyümedeki kısır döngünün kırılması, yapısal reformların gerçekleştirilmesi ve mali konsolidasyonun sağlanması, İspanya'da sürdürülebilir büyümeyi sağlayacak ekonominin yapısal dönüşümünün gerçekleştirilmesi ve sosyal sorunların çözülmesi önem kazanıyor. Euro Bölgesi geneline ilişkin gerçekleştirilmesi gerekenler ise talebin ve yatırımların artırılması, finans piyasalarının bölünmüşlüğü ortadan kaldırılması, borçluluk oranlarının düşürülmesi olarak öne çıkıyor.

EURO BÖLGESİ ÜLKELERİNİN MAKROEKONOMİK DEĞERLENDİRMESİ

Euro Bölgesi üyelerinden 14 ülkenin (Belçika, Bulgaristan, Almanya, İrlanda, İspanya, Fransa, Hırvatistan, İtalya, Macaristan, Hollanda, Slovenya, Finlandiya, İsveç ve İngiltere) çeşitli makroekonomik dengesizlikler yaşadığı belirtiliyor. Kurtarma programı kapsamındaki ülkeler olan, Yunanistan, Güney Kıbrıs, Portekiz ve Romanya, mali destek programları kapsamında gözetime tabi olduklarından makroekonomik dengesizlikler sürecine dahil edilmedi. Danimarka, Lüksemburg ve Malta'nın ise birtakım makroekonomik sorunları olmasına karşın Makroekonomik Dengesizlik Prosedürü'ne dahil olacak kadar dengesizliklere sahip bulunmadığına karar verildi.

Avrupa Komisyonu derinlemesine gözden geçirme raporları çerçevesinde İtalya, Slovenya ve Hırvatistan'ı, makroekonomik dengesizliklerinin yüksek düzeyde olması nedeniyle geliştirilmiş gözetim altına almayı karar verdi. Fransa, İspanya ve İrlanda da yakından takip edilecek. İtalya'nın zayıf dış rekabet gücü ve ülkenin yüksek kamu borcunun üzerinde durulması gerekiyor, Avro Alanı'nın zayıf halkası haline gelen ülkenin devamlı olarak kamu açığı vermesi, Euro

Bölgesi'ne yayılma riski nedeniyle önemli bir sorun teşkil ediyor. Slovenya'ya ilişkin olarak ise, ülkede bankacılık alanında kararlı bir ilerleme olduğu, ancak, başta bütçe hedeflerinin gözetilmesi olmak üzere diğer alanların, güçlü siyasi eylem gerektirdiği belirtiliyor. Hırvatistan'ın ise önemli dış yükümlülüklerini yerine getirmesi, azalan ihracatını, hızla artan genel kamu borcunu düşürmesi için önlemler alması gerekiyor. Avrupa Komisyonu Fransa ekonomisine ilişkin olarak, dış ticaret dengesi, rekabet gücü yüksek kamu harcamaları olmak üzere üç konu üzerinde duruyor. Fransa ekonomisinin, büyüklüğü göz önüne alındığında kendi ekonomisi ve Avro Alanı ekonomilerine olumsuz etkilerinin olmaması için güçlü bir şekilde mali önlemler almasının gereğine işaret ediyor. Ülkenin çabalarına rağmen 2014 için bütçe hedeflerinin gerisinde kaldığı belirtiliyor.

Avrupa Komisyonu İspanya'nın ekonomik reformlarda önemli ilerleme sağladığını ve ekonomisinin ihracatın artması ve iç talepte artış nedeniyle önemli aşama kaydettiğini belirtti. İşsizliğin fazla olmasına karşın istihdamda da iyileşme kaydedildi. Diğer yandan, kamu ve özel sektör borcu halen yüksek düzeyde bulunuyor. İrlanda, Avrupa Sömestri kapsamında bütçe gözetimi programına tabi ve mali destek programı sona erdi. İrlanda, İspanya ile beraber özel bir "gözetim sonrası" programına dahil oldu. İlk gözden geçirme Nisan ayında olacak ve bankacılık sektörüne odaklanılacak. Almanya, uluslararası rekabet gününün yüksek olmasına

karşın, iç talebinin düşük olması nedeniyle ilk defa geçtiğimiz Kasım ayında makroekonomik dengesizlik sorunu yaşadı. Bu gelişmeler nedeniyle Avrupa Komisyonu tarafından Almanya için talebin ve yatırımların artırılması tavsiye ediliyor. Ülkenin hizmetler sektöründe de bazı sorunları bulunuyor. Kadınların istihdamda daha fazla katılmalarının sağlanması gerekiyor. Almanya'nın Euro Bölgesi dışındaki ülkelerle dış ticaret fazlası artmaya devam ediyor ancak Euro Bölgesi ülkeleriyle azalıyor. Avrupa Komisyonu Danimarka, Lüksemburg ve Malta'da risklerin azaldığını ve kontrol altına alındığını belirtiyor. Lüksemburg'un, yoğun finans sektörü nedeniyle durumunun takip edilmesi gerektiği, ancak bunun makroekonomik dengesizlik anlamına gelmediği ifade ediliyor. Derinlemesine Gözden Geçirme Raporları Euro Bölgesi ülkelerinin istikrar programlarına ve Euro Bölgesi dışındaki AB ülkeleri için de yakınsama programlarının hazırlanmasında temel teşkil ediyor. Üye ülkeler makroekonomik dengesizliklerini düzeltmek amacıyla ulusal reform programlarını Nisan ayı sonuna kadar sunacaklar. Avrupa Komisyonu'nun ise, Haziran ayında her bir ülkeye ilişkin ekonomik tavsiye raporları yayınlaması öngörülüyor.